

Інформаційна година до 40-річчя Чорнобильської катастрофи:

«Чорнобиль: Трагедія, Пам'ять, Майбутнє»

Мета заходу:

- ✓ Розкрити хронологію подій 26 квітня 1986 року, пояснити причини та масштаби радіоекологічної катастрофи.
- ✓ Виховати почуття вдячності та поваги до героїзму пожежників, медиків та військових, які ціною власного життя зупинили невидиму смерть.
- ✓ Проаналізувати уроки Чорнобиля в контексті сучасної глобальної безпеки. Обговорити ризики, спричинені військовими діями навколо ядерних об'єктів (досвід окупації ЧАЕС та ситуація на ЗАЕС), як виклик майбутньому всього людства.

Вчитель:

У цей день, 40 років тому, сталася катастрофа на Чорнобильській АЕС.

Відповідно до прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН резолюції № A/RES/71/125 щорічно 26 квітня у світі відзначають Міжнародний день пам'яті про Чорнобильську катастрофу.

26 квітня 1986 року світ сколихнула одна з найбільших техногенних катастроф в історії людства – аварія на Чорнобильській атомній електростанції. Її наслідки стали трагедією не лише для України, а й для всього світу.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів вшановує пам'ять загиблих героїв, учасників ліквідації аварії, всіх постраждалих від наслідків цієї трагедії. Ми висловлюємо глибоку вдячність ліквідаторам, які ціною власного здоров'я і життя стримували наслідки катастрофи.

Світла пам'ять тим, хто віддав своє життя заради порятунку мільйонів.

Ми пам'ятаємо....

Учень 1:

Чорною плямою стала на нашій блакитній планеті чорнобильська трагедія. Прошло 40 років з того часу, як вибухнув реактор на IV енергоблоці ЧАЕС. Смертоносна пилюка покрила будинки, квітучі сади, зелені ліси, засіяні поля. І вже 40 років цвітом скорботи і суму зацвітають чорнобильські сади.

Учень 2:

Чорнобиль дав свою гірку назву потужній атомній електростанції, яка почала будуватися в 1970 році біля красуні річки Прип'яті. Перший блок було запущено 1977 року. Паралельно зі станцією будувалося місто енергетиків – м. Прип'ять. Місто швидко розбудовувалося: відкривалися школи, дитячі садки, лікарні, магазини. Станом на початку 1986 року ЧАЕС була

найпотужнішою атомною електростанцією європейської частини СРСР. Це мала бути гордість України, але в історію Чорнобиль увійде назавжди, як місто, що дало назву одній з найбільших в історії людства техногенних катастроф.

Учень 3:

26 квітня 1986 року - чорний день в історії України, день, коли Чорнобиль став відомий усьому світові. Гірка, як полин слава.

Учень 1:

У ніч з 25-го на 26-е квітня 1986 року о 1-й годині 23 хв. 40сек., коли всі спали безтурботним сном, над IV реактором ЧАЕС, несподівано розірвало нічну темряву велетенське полум'я. Вибух тривав 3,5 секунди. Та після цих секунд почався новий відлік українського часу. Болісний. Гіркий. Печальний

Учень 2.

На момент аварії в приміщенні 4-го енергоблоку перебували 17 працівників. Першим під завалами загинув старший оператор реакторного цеху Валерій Ходемчук. Удень 26 квітня від опромінення помер наладник Володимир Шашенок.

11 працівників одержали дози опромінення. Від променевої хвороби всі вони померли до 20 травня 1986-го в московській лікарні № 6.

Учень 3.

Станом на 8:00 годину ранку 28 квітня рівень радіації на 3-му і 4-му енергоблоках становив 1000–2600 мікрорентген на секунду (природний фон 10-15 мікрорентген на годину). Історичні довідки свідчать, що навіть найвищі посадові особи до кінця не усвідомлювали небезпеку аварії, що сталася.

Учень 1.

Першими для ліквідації аварії прибули пожежники без жодних засобів захисту, “з голими руками”, Саме вони зупинили ще одну потенційну катастрофу – водневий вибух. Сумарна активність радіоізотопів, викинутих у повітря після аварії в Чорнобилі, була в 40 разів більшою, ніж вибухи атомних бомб у Хіросімі.

Учень 2

Їх було 28 – пожежників Чорнобиля. Вони першими прийняли на себе найжорстокіший удар на IV енергоблоці ЧАЕС – удар радіації, хоча про це ніхто не говорив. Сьогодні ми їх називаємо «шеренгою №1». Ніхто з цієї команди не здригнувся, не відступив перед лицем неймовірної смертельної небезпеки (вогонь, радіація). Пожежники в ту ніч не шкодували ні сил, ні життя. І вони гідні того, щоб про них говорили, писали, щоб ми їх шанували і пам'ятали. Кожного!

Учень 1

На захист народу і землі України встали всі, хто брав участь у ліквідації аварії. Це і робітники ЧАЕС, які працювали після вибуху, і атомники з інших станцій, що прийшли на допомогу. Це і водії машин, льотчики гелікоптерів, з яких у

воронку реактора закидали пісок, алюміній. Це і шахтарі, які будували фундамент для саркофага. Це і будівельники, що зводили сам саркофаг. Це і солдати нашої армії, і звичайно ж медичні працівники, які рятували тих же пожежників під час гасіння пожежі і вже після неї. Адже навіть знаходитись біля людини, враженої такою великою дозою радіації було дуже небезпечно. Указом Президента України від 10 листопада 2000 року день 14 грудня відзначається, як День вшанування учасників ліквідації аварії на ЧАЕС. Ліквідаторами визнано близько 600 тис. чоловік.

Учень 2

Перше офіційне місцеве повідомлення про аварію на Чорнобильській АЕС з'явилося лише через 36 годин – опівдні 27 квітня на місцевому радіо оголосили про “тимчасову евакуацію” мешканців Прип'яті.

27 квітня до м. Прип'яті, де проживало майже 50 тис. жителів, прибуло більше 2 тис. автобусів.

Аби зменшити кількість багажу та не викликати паніку, людям сказали, що за три дні вони зможуть повернутися додому. За 2 години із міста вивезли 44,5 тис осіб. Залишилося 5 тис., які були залучені до невідкладних робіт.

Учень 3

Увечері 1 травня вітер з Чорнобиля повернув на Київ. У місті почав стрімко підвищуватися радіаційний фон. Тим не менше, у Києві відбувся багатотисячний парад.

Учень 1

Лише 2 травня радянське керівництво ухвалило рішення про евакуацію населення з 30 кілометрової зони навколо Чорнобильської атомної станції – на 6-й день після аварії!!

Учень 2

До 6 травня із зони евакуювали понад 115 тисяч людей. Пізніше її назвали Чорнобильською зоною відчуження. Сотні невеликих селищ, що опинилися в центрі забруднення, зрівняли з землею бульдозерами.

Учень 3

Перші відомості про аварію надала Данія.

27 квітня, о 23:00 данська лабораторія ядерних досліджень зафіксувала на Чорнобильському атомному реакторі аварію. Тоді ж різке зростання радіаційного фону зареєстрували і в Швеції. Шведська влада мала дані про джерело забруднення і звернулася до Москви із вимогою надати пояснення.

Учень 1

Інформацію про техногенну катастрофу, спричинену вибухом і подальшим руйнуванням 4-го енергоблоку ЧАЕС замовчували. Партійно-державне керівництво Радянського Союзу і радянські спецслужби відразу віднесли аварію до категорії «таємно».

Учень 2

Аварія на Чорнобильській атомній станції сталася через конструктивні недоліки реактора РБМК-1000. Ці технічні вади наклалися на грубі порушення регламенту персоналом, який вимкнув системи безпеки під час невдалого експерименту.

Державна система секретності і дезінформації стала однією з головних перешкод для подолання катастрофи та її наслідків.

Учень 3

- ✓ 2 дні світ нічого не знав про вибух.
- ✓ 11 тон ядерного палива було викинуто в атмосферу.
- ✓ 8,5 мільйонів жителів України, Білорусі, Росії в найближчі дні після аварії отримали значні дози опромінення.
- ✓ 2293 українських міст і селищ забруднено радіоактивними нуклідами.
- ✓ Робота 3-х блоків станції згодом була відновлена, але 1991 рік – на 2-му енергоблоці сталася пожежа.
- ✓ Грудень 1995 року – почалася підготовка програми повного закриття станції.
- ✓ 15 грудня 2000 року – Чорнобильську атомну електростанцію зупинено повністю.
- ✓ 29 листопада 2016 року завершили будівництво та насування нової арки над 4-м енергоблоком.

Учень 1

Російський агресор у 2022 році використав Чорнобильську атомну станцію для здійснення агресії та повномасштабного вторгнення.

24 лютого 2022 року підрозділи окупантів, що висувалися з Республіки Білорусь, увійшли в зону відчуження, захопили об'єкти Чорнобильської АЕС і взяли у заручники персонал станції.

Безграмотні дії російських командирів прийняли рішення розташувати особовий склад у так званому Рудому лісі (ділянка з особливо високим рівнем радіаційного забруднення в районі Чорнобильської АЕС). Це спричинило масове опромінення особового складу цих підрозділів та підвищення рівня радіації в цілому.

Учень 2.

31 березня 2022 року російські війська повністю вийшли з території Чорнобильської АЕС. Окупанти змусили працівників станції підписати “офіційні” документи, начебто Росія з 24 лютого 2022 року “охороняла” об'єкт.

Під час виходу військові РФ пограбувати приміщення, викрали техніку, засоби контролю радіактивного фону та інші цінні речі. Покидаючи територію станції, окупанти взяли в полон і вивезли у РФ цивільних співробітників ЧАЕС і нацгвардійців, які її охороняли. Дотепер ще не всі з них повернулися додому (квітень 2026).

Учень 3

14 лютого 2025 року російський ударний безпілотною типу «Шахед» (Герань-2) пошкодив укриття 4-го енергоблока Чорнобильської АЕС.

Вчитель:

Місто Прип'ять в історії назавжди залишиться містом-привидом, зоною відчуження (відео з коментарями)

Учень 1

З трагедії можна винести такі уроки:

1 – й урок – урок безвідповідальності: ми не були готові до такої аварії ні морально, ні технічно, і коли вже сталася трагедія довго все подавалося як напівправа. Правдива інформація приховувалась, що призвело до великої кількості постраждалих.

Учень 2

2 – й урок – урок милосердя: всі люди відгукнулися на біду, прийшовши чорнобильцям на допомогу.

Учень 3

3 – й урок – урок патріотизму: ми мусимо завжди пам'ятати про подвиг пожежників і інших ліквідаторів, щоб у потрібну хвилину стати на захист, прийняти правильне рішення, насамперед думати про тих, хто нас оточує: бути чесними і сміливими, бути людьми гідними свого народу і не зганьбити його, а любити і берегти рідну землю.

Учень 1

Урятований світ – найкращий пам'ятник тим, хто загинув у чорнобильському пеклі. Пам'ятаймо про них і робімо усе, щоб ніколи не падала на землю гірка зірка Полин.

Вчитель:

В українській культурі журавлі символізують душі померлих, які відлітають у вирій – це пам'ять про загиблих героїв-ліквідаторів.

Звучить пісня «На Чорнобиль журавлі летіли...»

Виготовлення паперових журавлів.

<https://www.youtube.com/watch?v=I1wdK87Rk-g> Ліліанна, пісня

https://youtube.com/shorts/kI6Q_V-hRw8?si=MfFZX_ayqhjaFBNx журавель із паперу

Джерела інформації:

https://komspip.rada.gov.ua/news/main_news/77600.html

<https://youtu.be/3nOfYjO5dnc?si=Rd-4mPRSLH0GfSeN> вірш Ліна Костенко

<https://chernobyl-ua.net/> фрагмент фільму «Чорнобиль»

Чорнобиль: Трагедія, Пам'ять, Майбутнє

Міжнародний день пам'яті про Чорнобильську катастрофу

<https://youtu.be/3nOfYjO5dnc?si=Rd-4mPRSLH0GfSeN> вірш Ліна Костенко

26 КВІТНЯ 1986

День, що змінив світ

Найбільша катастрофа

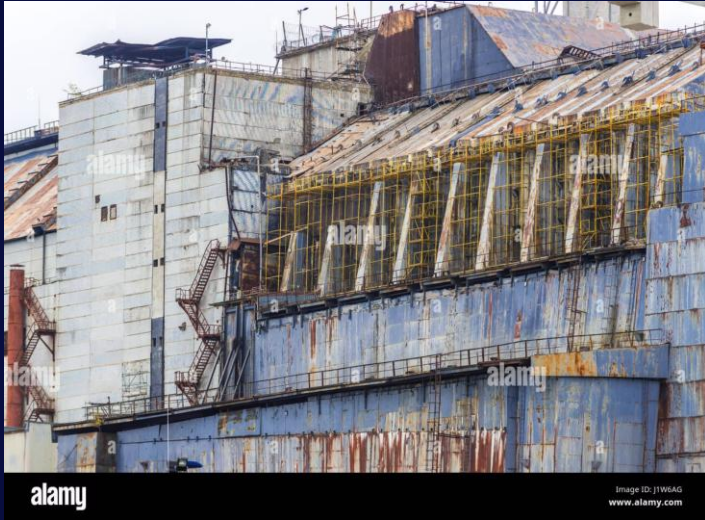
Найбільша техногенна катастрофа в історії людства — вибух на 4-му енергоблоці ЧАЕС

Радіоактивний викид

Величезна кількість радіоактивних речовин вирвалася в атмосферу, досягнувши континенти

Переломний момент

Подія, що назавжди змінила ставлення світу до ядерної енергетики та безпеки

Пожежа: | Реактор дихав в атмосферу

«Реактор дихав в атмосферу, викидаючи величезну масу активності»

- ✓ Зруйнований 4-й енергоблок став символом безмежної руйнівної сили та людської трагедії.
- ✓ Вогонь горів протягом 10 днів, отруюючи повітря, землю і воду на мільйони років уперед.

Пожежники

<https://chernobyl-ua.net/> фрагмент фільму «Чорнобиль» 33:50-до 35:35

ЛЮДСЬКІ ЖЕРТВИ

<https://youtu.be/3nOfYjO5dnc?si=Rd-4mPRSLH0GfSeN>

Герої та Постраждалі

Перші жертви

Валерій Ходемчук (старший оператор) та Володимир Шашенок (наладчик) — перші, хто загинув у ніч вибуху

Загиблі працівники зміни

11 працівників померли від променевої хвороби до 20 травня 1986 року

Армія порятунку

Близько 600 000 ліквідаторів та 200 000 евакуйованих — ціна порятунку людства

Евакуація: Прип'ять - місто-привид

<https://www.youtube.com/watch?v=7ovKfZRxDpg> «70 маловідомих фактів про Чорнобиль, які вас дуже здивують»
фрагмент з 29:30 Місто-привид

300

Хіросім

Потужність викиду —
еквівалент 300 атомних бомб

3/4

Європи

Території забруднено
радіоактивними опадами

50К

км²

Загальна площа радіаційного
забруднення України

Радіоактивна хмара накрила європейську частину СРСР, більшу частину Європи та схід США, облетіла навколо земної кулі — без кордонів і попереджень.

*Весна 1986 року на Україні була
первоцвітам садів. Оспівана у веснянках
нашими предками, вона проходила по
нашій рідній землі, як завжди, квітуча й
ошатна.*

*Час року, коли сонце пригріває особливо
ласкаво, провіщаючи швидкий прихід літа,
і в повітрі пливають теплі пахощі,
настояні на білому мареві квітучих садів.*

Пора надій і чекань.

Час юності і любові.

Приховування та Наслідки: Політика, Правда, Гідність

- Радянська влада свідомо приховувала масштаби катастрофи від власного народу і світу. Тисячі людей отримали дози опромінення, не знаючи про небезпеку.
- Чорнобиль став каталізатором краху радянської системи — брехня режиму була викрита на весь світ.
- Сотні тисяч людей ризикували і віддавали життя заради порятунку інших — це найвищий прояв людської гідності.

На Чорнобиль журавлі летіли,
З вирію вертались навесні.
Як сніжниця, попелище біле
Розвівалось в рідній стороні.

Дмитро ПАВЛИЧКО

<https://www.youtube.com/watch?v=l1wdK87Rk-g> Ліліанна, пісня

https://youtube.com/shorts/kl6Q_V-hRw8?si=MfFZX_ayqHjaFBNx журавель із паперу